

Intervju sa visokim predstavnikom i specijalnim predstavnikom EU Valentinom Inzkom

Dnevni avaz: Vlast u BiH još uvijek nije formirana. Je li vrijeme za uzbunu?

Valentin Inzko: Davno smo prošli fazu kada je Vijeće ministara trebalo biti formirano. Mnogo je ljudi širom ove zemlje koji se bore za egzistenciju. Oni od oktobra čekaju ne samo novu vladu već novu vladu koja može povesti zemlju naprijed i koja može provesti potrebne reforme kako bi se poboljšali njihovi životi. Koliko još možemo ignorirati ovo teško stanje u kojem se nalazi pola miliona nezaposlenih ili stotine hiljada penzionera koji se iz mjeseca u mjesec bore za puko preživljavanje? Svi poznajemo ljude koji su u ovakvoj situaciji.

Ono što nam je potrebno odmah i bez daljnjeg odgađanja je Vijeće ministara koje je spremno provesti reforme kako bi ljudi počeli ponovo raditi, kako bi se oživjela privreda i, naravno, zemlja ponovo krenula na put ka Evropi. Dosta je bilo stranačkih interesa, potrebna nam je prekretnica, potrebni su nam stranački lideri koji će interese građana staviti na prvo mjesto. Potrebno nam je novo Vijeće ministara, ne sada, već jučer.

Dnevni avaz: Iako se u posljednje vrijeme činilo da su intenzivirani razgovori lidera parlamentarnih stranaka,

očigledno je da su njihovi stavovi daleko od usaglašenih ...

Valentin Inzko: Logično je da stranke i njihovi lideri imaju različite stavove. Takva je situacija u svakoj parlamentarnoj demokraciji. Ali, istinski lideri će raditi kako bi pronašli zajednički interes i iskoristiti to kao osnovu za daljnji napredak. Jedini način za borbu sa ekonomskom krizom i povratak zemlje na put ka EU jeste formiranje funkcionalne i efikasne vlade. To je prvi i veoma važan korak.

Dnevni avaz: Sljedeći razgovori lidera najavljuju se tek krajem augusta. Kako je moguće ubrzati proces formiranja vlasti? Kako približiti stavove dva HDZ-a, stranaka platforme i stranaka iz RS-a?

Valentin Inzko: Kao što sam rekao, političke stranke koje su osvojile povjerenje birača u oktobru moraju se usredsrediti na pitanja koja moraju biti riješena. Ovih dana mogli smo vidjeti u Sjedinjenim Državama kako su se stranke sa veoma različim programima uspjele usaglasiti kada se zemlja suočila sa ozbiljnom krizom. Oni su se u velikoj mjeri uspjeli ujediniti zato što je cijela javnost pokazala svoju ljutnju i nezadovoljstvo zbog političkih prepirki i zastoja, u vrijeme kada se obični ljudi bore sa problemima. Isto se odnosi na lidere ove zemlje. Oni trebaju pretvoriti u stvarnost svoju podršku procesu evropskih integracija, koja je do sada bila samo deklarativna, tako što će pojačati napore u cilju postizanja kompromisa i formirati vladu.

Kada čitate njihove izjave, svi se slažu da je jedina budućnost za BiH unutar Evropske unije. Dakle, ako je to njihov zajednički interes, onda – molimo vas, gospodo, zavrnite rukave i prionite na posao.

Dnevni avaz: Da li će se OHR umiješati?

Valentin Inzko: Politički lideri većinskih stranaka koje su izabrane u Zastupnički dom BiH, a ne OHR, odgovorni su za postizanje sporazuma o novom Vijeću ministara. To je moje

mišljenje, te mišljenje ostatka međunarodne zajednice.

Dnevni avaz: Jesu li mogući prijevremeni izbori?

Valentin Inzko: Sa kojim ciljem? Sada nije vrijeme za prijevremene izbore, sada je vrijeme da politički lideri ispune svoju osnovnu obavezu prema građanima ove zemlje nakon izbora – obavezu formiranja vlade. Bosna i Hercegovina je trajna i ona ostaje, a politički lideri dolaze i odlaze. Tako će biti. Što duže lideri budu kasnili sa ispunjenjem svojih obaveza, zemlja će sve više zaostajati za drugim zemljama u regionu u pogledu integracija u EU i sve više će zapadati u ozbiljne socijalne i ekonomske probleme. Region se kreće ka EU – Hrvatska će postati članica 2013. godine, a Srbija će se uskoro pridružiti Makedoniji i Crnoj Gori kao kandidat. Gdje je hitnost kod lidera ove zemlje da povedu BiH istim putem?

Dnevni avaz: Na Ministarstvo vanjskih poslova BiH računa i SNSD i SDP. Kako riješiti ovu pat-poziciju?

Valentin Inzko: Kao što sam rekao, nije odgovornost OHR-a da postiže kompromise. Postoji dovoljno prostora za stranke da postignu dogovor, ako su spremne i voljne prihvatiti odgovornost. Zbog svakog dana koji prođe, a oni i dalje ne uspijevaju postići dogovor, zemlja i njeni građani trpe posljedice.

Dnevni avaz: S obzirom na Vašu nedavnu odluku u vezi sa Vladom SBK, je li moguća rekonstrukcija Vlade FBiH?

Valentin Inzko: Rekao sam sve što trebam reći po pitanju Vlade Federacije. Vlada je sada uspostavljena i počela je da radi. Federacija se suočava sa brojnim izazovima i sada je dužnost ove vlade da dokaže da se može pozabaviti njima. Još je rano reći, ali neki znakovi pokazuju da su spremni da donesu teške odluke i da naprave promjene tamo gdje su one potrebne. Svi pomno pratimo stvari i želimo im dobro. Želio bih dodati da su, bez obzira na to ko je u vlasti, a ko u opoziciji, izazovi sa kojima se suočava zemlja takvi da stranke trebaju na prvo

mjesto staviti interese zemlje.

Dnevni avaz: Koliko neformiranje vlasti utječe na očito pogoršanje ekonomske situacije u BiH?

Valentin Inzko: Naravno da činjenica da BiH nema vladu više od devet mjeseci od izbora ima negativa nuticaj na ekonomsku situaciju u zemlji. Naprimjer, zastoj je odgodio donošenje mjera koje su preduslov za raspodjelu sredstava pomoći Međunarodnog monetarnog fonda i Evropske unije, negativno je utjecao na kreditni rejting BiH, a strana direktna ulaganja pokazuju "nagli pad". Ustrajno smo upozoravali političke lidere u toku posljednjih pet godina da će, ukoliko odbiju da provedu reforme i ukoliko daju nacionalističke, anti-daytonske izjave, strani ulagači otići drugdje i da će doći do značajnog smanjenja broja novih radnih mjesta. To se upravo i događa. Direktna strana ulaganja su se naglo smanjila, a broj novih radnih mjesta je neznatan. Dosta je retorike, političari treba da se vrate svom poslu kako bi i ova zemlja mogla da se vrati poslu.

Dnevni avaz: Entitetske vlade računaju na sredstva Evropske komisije za BiH od preko 100 miliona KM. Da li i bez formirane vlasti BiH može do ovog novca?

Valentin Inzko: Odgovor na ovo pitanje je vrlo jednostavan: međunarodne organizacije očekuju od ove zemlje da izvrši konkretne reforme u zamjenu za pomoć. Ako zemlja ne ispunjava utvrđene zahtjeve – sredstva neće biti puštena. To je princip koji se primjenjuje u cijelom svijetu. Bila bi, međutim, velika šteta za građane ove zemlje ako bi ova prilika bila propuštena.

Dnevni avaz: Budžeti oba entiteta suočavaju se s milionskim deficitima. Prijeti li entitetima i BiH bankrot?

Valentin Inzko: Zemlja se suočava sa ozbiljnim izazovima koji traže velike reforme, a koje postaju sve teže što se duže odlažu. Ova zemlja mora djelovati složno, mora se

reintegrirati i reformirati kako bi bila funkcionalna i konkurentna. Ukoliko se to ne dogodi, ekonomske posljedice mogu biti vrlo ozbiljne za oba entiteta.

Dnevni avaz: Oštro ste reagirali na posljednje izjave Milorada Dodika? Jesu li moguće konkretne mjere i sankcije?

Valentin Inzko: Moja je uloga, u stvari, moja je obaveza prema Dejtonskom mirovnom sporazumu da ukažem na činjenice i da podržavam Mirovni sporazum. Nastaviću da zajedno sa cjelokupnom međunarodnom zajednicom radim na tome. O tom pitanju se razgovaralo na Upravnom odboru Vijeća za provedbu mira i Odboru šefova najvažnijih međunarodnih organizacija u BiH i mogu vas uvjeriti da postoji velika zabrinutost oko ovih izjava iz RS. Uistinu, Upravni odbor Vijeća za provedbu mira smatra ove izjave ozbiljnim, zabrinjavajućim i izjavama koje traže objašnjenje.

Suština je sljedeća: Dejtonski mirovni sporazum jasno kaže da je Bosna i Hercegovina suverena država i Mirovni sporazum u potpunosti garantira teritorijalni integritet BiH. Nigdje u Dejtonskom sporazumu nećete naći dijelove koji se odnose na „državnu zajednicu“ ili suverenitet entiteta, jer jednostavno ne postoje u sporazumu.

Na kraju, bez obzira koliko puta neko ponovi lažne informacije, one ostaju samo to: lažne informacije. Moj mandat je da podržavam Mirovni sporazum i upravo to ću i nastaviti da radim sve dok je to potrebno.